

Haritacılıkta kitaplar

Son bir iki sene zarfında ecnebî memleketlerinde fenni mesahaya dair neşrolunan kitaplar hakkındaki malûmat berveçhi atidir :

Fenni mesaha kitabı; müellifi profesör Jordan. (Almanca)

Bu kitap Berlin mektebi âlisi profesörlerinden profesör Eggert tarafından tadilât ve ilâvelerle ve muayyen fasılalarla neşrolunmaktadır. Üç cilttir. Muvazene nazariyatından bahis olan birinci cildinin son tabı yedinci tabıdır.

Kitabın en mühim yeniliği ikinci cildindedir. Bu cilt yeni olarak iki kısma ayrılmıştır. Birinci kısmın muhteviyatı şunlardır:

Hesabı vasatî alma ve vasatî hata (25 sahife) - en basit arazi mesahası ve bu mesahanın küçük harita işleriyle irtibatı (81 sahife) - hesap yapmak için mihanikî muavin vasıtalar (31 sahife) - Kemiyatı vaziye hesabı (25 sahife) - satıhların hesabı ve taksimi (62 sahife) - mesaha aletlerinin aksanı esasiyesi (64 sahife) - Teodolit (79 sahife) - Nirengi (128 sahife) - Poligon kısımları (66 sahife).

En yeni olarak neşrolunan ikinci kısım bilhassa fotoğrametriden fazla bahsetmektedir. Müellifi olan profesör Eggert bir müddet beynelmilel fotoğrametri cemiyetinin reisliğini ifa ettiğinden fotoğrametri bahisleri bilhassa bu zemanki malûmat ve tecrübe üzerine müesses olduğu için pek ziyade kıymettardır. Eski sekizinci tabında fotoğrametri bahsi (31) sahife iken yeni dokuzuncu tabında bu bahis (150) sahifedir.

İkinci kısmın muhteviyatı şudur : Tesviye (120 sahife - Müsellesat vasıtasile rakım mesahası (Nirengi rakım mesahası) (54 sahife) - Barometre ile rakım mesahası (71 sahife) - Takimetre ve bununla harita ahzi usulü (126 sahife) - fotogrametri (150 sahife) - Demiryol, Yol, ... inşası için hazırlıklar (60 sahife) - Alman memleket mesahaları (18 sahife).

Üçüncü cildin son tabı, 7. tabıdır. Kitap Stuttgart'ta tabolunmuştur. Matbaa adresi şudur :

J. B. Metzlersehe Verlagsbuchhondlung, Stuttgart.

Topoğrafya — Topoğrafya haritaları için rehber (Almanca)
Müellifi: Dresden fen mektebi alisinde profesör Werkmeister.

163 büyük sahife, Viyanada Julius Shringer matbaasında tab olunmuştur. İlmî, iktisadî ve askerî ihtiyacat ve iskân maksatları, memleketin sınaî işleri, mektep işleri için eyi ve doğru topoğrafya haritalarının kıymeti son seneler zarfında eskiye nisbetle pek ziyade artmıştır. Buna binaen Almanya hükûmeti 1/5,000 mikyasında yapılan topoğrafya esas haritasını iktisat haritası makamında bir müttehit topoğrafya haritası olarak vücade getirmeğe karar vermiştir. ve yine buna binaen şimdiye kadar daha az nazarı dikkati celbeden topoğrafya fazla himmet kazanmış ve bu sahada ve topoğrafyanın yakın akrabası olan kartoğrafyada çalışan mühendislerin daha ziyade malumat sahibi olmalarına lüzum görülmüştür.

Müellif bu noktaları düşünerek kitabını yazmış ve kitabının mevzularını topoğrafya mütehassısı ve askerler, velhasıl topoğrafya işlerle meşgul olan herkes için elzem bir kitap olacak surette intihap etmiştir.

Kitap üç kısımdır: Birinci kısım topoğrafya aletlerinden bahseder. Mesaha aletleri, Takimetre teodolitlerinin, plançete

ve mıştırının en mühim aksamından ve çabuk harita yapmak için hangi aletlerin kullanılacağından bahs edilmiştir.

Fotoğrametri usulile harita ahzinden ve kıymetlendirme aletlerinden anlamak için nekadarsa o kadar bahsedilmiş, fotoğrametri usulile arzî ve havaî harita ahzinin esasatı yazılmıştır.

İkinci kısımda muhtelif topoğrafya mesaha usullerinden (teodolit, plançete, foto takimetre) bahs edilmiştir.

Üçüncü kısımda elde mevcut harita esasatından ne suretle istifade olunacağından ve grafik ve hesabî harita alımı usullerinden topoğrafya haritalarının derecesi sıhhatlerinden, derecesi sıhhat teharrisinin ne suretle yapılacağından bahsedilmiştir.

Su, buz, kar, rüzgâr gibi kuvayı tabiiyenin sathı arza tesirleri ve buna göre arazinin ne gibi tesirat altında kaldığı ve ne suretle tebdili şekil ettiği açık ve mufassal olarak anlatılmıştır.

Velhasıl kitap nihayetindeki saihfeler şimdiye kadar mesaha fennine dair neşr olunan mühim âsârın bir listesini ihtiva etmektedirki bununla kitabın kıymeti bir kat daha artmıştır.

Fenni fotoğrafya kitabının 7. cildi.

Fotogrametri ve hava fotogrametrisi.

Müellifi: Profesör Hegershof (almanca).

Viyanada Julius Springer matbaasında tabolunmuştur. dokuz kısımdır: Birinci kısım fotogrametrinin kısaca tarihçesinden ve ikinci kısımda fotogrametrinin istimal sahasından ve usulün fevaidinden bahs olunmuştur. Üçüncü kısım da resim kameralarının ve objektiflerinin hayali bozma hatasından muarra olduğu farzına göre manazırî münasebata nazaran hayallerin sureti teşekkülünden, irca aletleri nazariyatından bahs olunmuştur.

Dördüncü kısım da çift hayallerin sureti teşekkülünden bahs, tek resimle yapılan plançete fotogrametrisi izah olunmuştur.

Fotogrametri de istikamet zaviyesi ölçerek önden kestirme usulünden, komparatörlerden, hayal ölçen teodolitlerden ve hayal noktalarının kemiyatı vaziyelerinin hesabından bahs olunmuştur.

Beşinci kısım: çift camlardan, otomatik harita alımı nazariyatından ve muhtelif kıymetlendirme cihazı nazariyatından mufassal olarak bahs edilmiştir.

Altıncı kısım: mesaha aletlerine dairdir. Objektif, camların eb'adı, mesaha kamaralarının kapakları, emülziyon ve filitrelere bahs olunmuştur.

Foto teodolitten, zıf kamaralardan, tek veya müteaddit kamaralarla ne suretle sıra resimleri yapılacağından ve her kamarada dahilî cihetlenme için kullanılan muavin vasıtalarından, haricî cihetlenmeden bahs olunmuştur.

Yedinci kısımda: yine haricî cihetlenmeden ve nazır noktası nirengisinden bahs edilmiştir.

Velhasıl sekizinci kısımda: derececi sıhhattan ve son kısımda hava resimlerine ait teknikten, mesaha tayyarelerinden bahs edilmiştir.

Fotoğrametrinin adım adım inkişaf eden terekkiyatı, aynı zamanda dahiyane bir muhteri olan profesörün kuvvetli kalemiyle pek güzel yazılmış ve fotogrametri edebiyatının şimdiye kadar mevcut ilmî boşluğu bu kitapla imla edilmiştir.
